

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ  
СПРАВ**

**Факультет № 6**

**Кафедра кримінального процесу, криміналістики та експертології**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ  
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ  
навчальної дисципліни « оперативно-розшукової діяльності»  
навчальної дисципліни  
«Сучасні доктрини теорії оперативно-розшукової діяльності» вибіркового  
компонент освітньої програми третього (доктора філософії) освітньо-  
наукового рівня вищої освіти  
081 Право**

**Харків 2023**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Науково-методичною радою  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ  
Протокол № 9 від 30.10.2023 р.

**СХВАЛЕНО**

Вченою радою факультету № 6  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ  
Протокол № 9 від 18.10. 2023 р.

**ПОГОДЖЕНО**

Секцією науково-методичної ради  
ХНУВС з юридичних дисциплін  
Протокол № 9 від 29.10.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС (протокол від 16.10.2023 № 9)

Розробник:

1. Професор кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор Пчолкін В.Д.

Рецензенти:

1. Професор кафедри криміналістики, судової експертології та медичної підготовки факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Степанюк Р.Л.

2. Доцент кафедри криміналістики Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого кандидат юридичних наук, доцент Мусієнко О.Л.

# 1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

	Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Література, сторінки	Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Практичні заняття		
Семестр № 3								
	«Сучасні доктрини теорії оперативно-розшукової діяльності»							
	Тема № 1 Доктрини оперативно-розшукової діяльності	10	2	2			6	
	Тема № 2 Теоретико-методологічні засади теорії оперативно-розшукової діяльності	12	2	4			6	
	Тема № 3. Генезис правових засад оперативно-розшукової діяльності.	10	2	2			6	
	Тема №4 Вчення про загально-правові та спеціальні принципи оперативно-розшукової діяльності.	12	2	4			6	
	Тема №5 Інститут суб'єктів (учасників) оперативно-розшукової діяльності.	12	2	4			6	
	Тема № 6 № Теорія оперативно-розшукового документування.	12	2	4			6	
	Тема № 7 Теорія оперативної розробки.	12	2	4			6	

	<b>Тема № 8</b> Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.	10	2	4			4		<b>Екзамен</b>
	<b>Всього за семестр</b>	<b>90</b>	<b>16</b>	<b>28</b>			<b>46</b>		

### 1.1 Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

	Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Література, сторінки	Вид контролю	
		Всього	з них:						
			лекції	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Практичні заняття			Самостійна робота
Семестр № 3									
	«Сучасні доктрини теорії оперативно-розшукової діяльності»								
	Тема № 1 Доктрини оперативно-розшукової діяльності	22	2	2			18		Екзамен
	Тема № 2 Теоретико-методологічні засади теорії оперативно-розшукової діяльності.	22	2	2			18		
	Тема № 3. Генезис правових засад оперативно-розшукової діяльності.	22	2	2			18		
	Тема № 4 Інститут суб'єктів (учасників) оперативно-розшукової діяльності.	24	2	4			18		
	Всього за семестр	90	8	10			72		

## **2. Методичні вказівки до семінарських занять**

### **Тема № 1 Доктрини оперативно-розшукової діяльності.**

**Семінарське заняття:** Доктрини оперативно-розшукової діяльності

**Навчальна мета заняття:** Під час заняття слухачі повинні отримати знання про поняття та сутність правових доктрин, сформувані цілісне уявлення про доктринальні положення щодо об'єкта і предмета теорії оперативно-розшукової діяльності, а також про сутність і систему теорії ОРД.

**Кількість годин:** 2 години – семінарське заняття для денної та заочної форми навчання.

**Навчальні питання:**

1. Поняття та сутність правової доктрини.
2. Доктринальні положення про об'єкт і предмет теорії оперативно-розшукової діяльності.
3. Сутність і система теорії оперативно-розшукової діяльності.

**План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Поняття та сутність правової доктрини. Ознайомлення з першим питанням необхідно розпочати з визначенням предмету та систему курсу навчальної дисципліни «Доктрини оперативно-розшукової діяльності», її місця в структурі наук кримінально-правового циклу та міждисциплінарних зв'язків. Слід акцентувати увагу на тому, що «Доктрини оперативно-розшукової діяльності» це навчальна дисципліна, що заснована на системі знань в галузі теорії оперативно-розшукової діяльності, яка базується на відкритих джерелах та забезпечує завдання підготовки фахівців-правознавців. Під правовою доктриною слід розуміти систему знань про найбільш загальні закономірності формування й функціонування права, що визнані логічно й об'єктивно істинними і як такі включені до складу науки правознавства, яка існує в даному конкретно-історичному суспільстві.

2. Доктринальні положення про об'єкт і предмет теорії оперативно-розшукової діяльності. В ході розгляду другого питання слід зазначити, що предметом навчальної дисципліни є доктринальні положення теорії ОРД, що обумовлені об'єктивними закономірностями застосування оперативними підрозділами спеціальних сил, засобів та заходів з метою протидії злочинності, захисту держави, суспільства та людини від протиправних посягань та отримання

інформації в інтересах національної безпеки. У контексті розгляду методологічних проблем теорії оперативно-розшукової діяльності треба перш за все з'ясувати її об'єкт. Більшість науковців, до об'єкта теорії оперативно-розшукової діяльності традиційно відносять злочинність, оперативно-розшукову діяльність як вид суспільної практики і правове регулювання цієї діяльності.

3. Сутність і система теорії оперативно-розшукової діяльності. У третьому питанні необхідно зазначити, що система зазначеної навчальної дисципліни полягає у логічній побудові сукупності положень, що визначають зміст теорії оперативно-розшукової діяльності. Ця система визначається внутрішньою структурою навчальної дисципліни, що зумовлюється послідовним та поетапним вивченням змістовних елементів такої діяльності. Систему теорії ОРД становлять: загальна теорія ОРД; оперативно-розшукова тактика; оперативно-розшукова методика; оперативна техніка.

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів слухачів.

#### *Література:*

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про організаційно-правові Доктрини боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIIІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
12. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.
13. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. / С.М. Моїсєєв, О.М. Джу́жа, Д.Й. Никифорчук та ін.. / За ред.. проф.. О.М. Джу́жи. – К. : Правова єдність, 2009. – 310с.
14. Пчолкін В. Д. Розвиток теорії оперативно-розшукової діяльності за роки незалежності в Україні. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Спец випуск, Незалежній Україні – 20 років. - № 2 (53). – 2011. - С. 113–121

## **Тема № 2 Теоретико-методологічні засади теорії оперативно-розшукової діяльності.**

**Семінарське заняття:** Теоретико-методологічні засади теорії ОРД .

**Навчальна мета заняття:** Під час заняття слухачі повинні отримати знання та сформувані цілісне уявлення про теоретико-методологічні засади формування теорії ОРД в Україні, розглянути доктринальні положення щодо її поняття та сутності, а також її завдання у виявленні та розслідуванні злочинів.

**Семінарське заняття № 1** для денної та заочної форми навчання – 2 години.

**Семінарське заняття № 2** для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

### **Навчальні питання:**

1. Теоретико-методологічні засади формування теорії ОРД в Україні.
2. Завдання оперативно-розшукової діяльності.

3. Доктринальні положення щодо поняття та сутності оперативно-розшукової діяльності.

### ***Питання цільових виступів:***

1. Стратегічні і тактичні завдання оперативно-розшукової діяльності
2. Пошук і фіксація фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб та груп
3. Протидія розвідувально-підривної діяльності спеціальних служб іноземних держав та організацій
4. Отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави
5. Забезпечення публічної безпеки і порядку
6. Протидія злочинності
7. Охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави
8. Оперативно-розшукове забезпечення виявлення злочинів та кримінально-процесуального доказування злочинної діяльності
9. Забезпечення безпеки учасників кримінального процесу
10. Система гласних і негласних заходів

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Теоретико-методологічні засади формування теорії ОРД в Україні. Ознайомлення з першим питанням необхідно розпочати з визначенням предмету та систему курсу навчальної дисципліни «Доктрини оперативно-розшукової діяльності», її місця в структурі наук кримінально-правового циклу та міждисциплінарних зв'язків. Слід акцентувати увагу на тому, що «Доктрини оперативно-розшукової діяльності» це навчальна дисципліна, що заснована на системі знань в галузі теорії оперативно-розшукової діяльності, яка базується на відкритих джерелах та забезпечує завдання підготовки фахівців-правознавців. Її предметом є об'єктивні закономірності, що обумовлюють необхідність застосування оперативними підрозділами спеціальних сил, засобів та методів з метою протидії злочинності, захисту держави, суспільства та людини від протиправних посягань та отримання інформації в інтересах національної безпеки.

2. Доктринальні положення щодо поняття та сутності оперативно-розшукової діяльності. В ході розгляду цього питання слід зазначити, що оперативно-розшукова діяльність може розглядатися у двох аспектах: по-перше, як практична діяльність оперативних підрозділів правоохоронних органів і, по-друге, як теорія такої діяльності. Розкривати доктринальні положення поняття та



сутності оперативно-розшукової діяльності слід шляхом тлумачення її законодавчого визначення, наведеного у ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» як системи гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

2. Завдання оперативно-розшукової діяльності. Необхідно зазначити, що завданнями оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підбивну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави, (ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів слухачів.

#### *Література:*

15. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
17. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
18. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
19. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–XII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
20. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIIІ. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
21. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

22. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
23. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
24. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
25. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
26. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.
27. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. / С.М. Моїсєєв, О.М. Джу́жа, Д.Й. Никифорчук та ін.. / За ред.. проф.. О.М. Джу́жи. К. : Правова єдність, 2019. 310с.
28. Пчолкін В. Д. Розвиток теорії оперативно-розшукової діяльності за роки незалежності в Україні. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Спец випуск, Незалежній Україні – 20 років.- № 2 (53). 2011. С. 113–121

### **Тема № 3. Генезис правових засад оперативно-розшукової діяльності**

**Семінарське заняття:** Генезис правових засад оперативно-розшукової діяльності

**Навчальна мета заняття:** розглянути особливості правового регулювання оперативно-розшукової діяльності, визначити класифікацію нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини під час її проведення та рівні правового регулювання відповідними законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами.

Семінарське заняття № 1 для денної та заочної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

#### **Навчальні питання:**

1. Правові засади оперативно-розшукової діяльності.
2. Законодавчий рівень правового регулювання оперативно-розшукової діяльності
3. Підзаконні нормативно-правові акти України.

### ***Питання цільових виступів:***

1. Рівні правового регулювання оперативно-розшукової діяльності.
2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» – правова основа для проведення оперативно-розшукових заходів.
3. Закони України, що визначають компетенцію, завдання та повноваження окремих правоохоронних органів України, зокрема, щодо проведення ОРД.
4. Правове регулювання міжнародного співробітництва у сфері оперативно-розшукової діяльності.
5. Закони та окремі нормативно-правові акти, що регулюють питання прокурорського нагляду та судового контролю за проведенням ОРД..

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття. Семінарське заняття № 1 починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Правові засади оперативно-розшукової діяльності. У першому питанні необхідно розглянути поняття правових засад діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів України та рівні правового регулювання у відповідності з діючим законодавством України.

2. Законодавчий рівень правового регулювання оперативно-розшукової діяльності. Слід зосередити увагу, що згідно зі ст. 3 закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» правову основу оперативно-розшукової діяльності становлять Конституція України, Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Податковий та Митний кодекси України, закони України про прокуратуру, Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Службу безпеки, Державну прикордонну службу України, Державну кримінально-виконавчу службу України, державну охорону органів державної влади України та посадових осіб, статус суддів, забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, державний захист працівників суду і правоохоронних органів, інші законодавчі акти та міжнародно-правові угоди і договори, учасником яких є Україна.

3. Підзаконні нормативно-правові акти України. Важливо охарактеризувати підзаконні нормативні акти правоохоронних органів, щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності та негласних слідчих (розшукових) дій в контексті норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та КПК України, а також питання прокурорського нагляду та судового контролю за проведенням ОРД.

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття № 1 полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи слухачів, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для проведення практичного заняття.

**Семінарське заняття № 2** за темою «Генезис правових засад оперативно-розшукової діяльності» – слід присвятити розгляду підготовлених слухачами цільових виступів, доповідей і рефератів, в яких більш предметно розглянути законодавчі акти, що складають правову основу діяльності правоохоронних органів, охарактеризувати їх компетенцію, завдання та повноваження. В рефератах слід акцентувати увагу на таких правоохоронних органах як Державне бюро розслідувань, Національна поліція, Національне антикорупційне бюро України, Служба безпеки України та ін.

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи слухачів, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів слухачів.

### ***Література:***

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIIЗ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
12. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>
13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
14. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 14.04.2018)
15. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 09.08.2018).
16. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.

**Тема № 4. Вчення про загально-правові та спеціальні принципи оперативно-розшукової діяльності.**

**Семінарське заняття:** Вчення про загально-правові та спеціальні принципи оперативно-розшукової діяльності

**Навчальна мета заняття:** на основі аналізу теоретичних положень та норм законодавства України слухачі повинні розглянути основні положення про

загально-правові та галузеві (спеціальні) принципи оперативно-розшукової діяльності

Семінарське заняття № 1 для денної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

### **Навчальні питання:**

1. Загально-правові принципи оперативно-розшукової діяльності
2. Галузеві (спеціальні) принципи оперативно-розшукової діяльності

### ***Питання цільових виступів:***

1. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо принципу верховенства права в діяльності правоохоронних органів.
2. Проблема забезпечення законності в практичній діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів
3. Конституційні гарантії дотримання прав і свобод людини і громадянина в оперативно-розшуковій діяльності .
4. Прокурорський нагляд, судовий контроль та відомчий контроль за ОРД.
5. Поєднання гласних і негласних заходів в ОРД.
6. Добровільна згода на співробітництво з оперативними підрозділами.
7. Значення принципу конфіденційності в оперативно-розшуковій діяльності.
8. Принцип конспірації.
9. Сутність принципів наступальності, цілеспрямованості та доцільності.
10. Соціальний і правовий захист конфідентів.

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Загально-правові принципи оперативно-розшукової діяльності. При обговоренні першого питання необхідно звернути увагу на загально-правові принципи оперативно-розшукової діяльності, що передбачені діючим законодавством. Ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначає, що оперативно-розшукова діяльність ґрунтується на принципах верховенства права, законності, дотримання прав і свобод людини.

Слід акцентувати увагу на тому, що ці принципи є загально-правовими, вони витікають із основного закону – Конституції України, тому їх називають ще конституційними. Ст. 3 Конституції України проголошує, що людина, її життя і



здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю. В оперативно-розшуковій діяльності це означає належне дотримання законності і застосування оперативно-процесуальних норм, зокрема, проведення оперативно-розшукових заходів у відповідності з підставами і з дотриманням відповідних умов, встановлених чинним законодавством.

2. Галузеві (спеціальні) принципи оперативно-розшукової діяльності. У другому питанні слід розглянути спеціальні (галузеві) принципи, серед яких: поєднання гласних і негласних заходів, добровільність, конфіденційність, конспірація, наступальність, цілеспрямованість, об'єктивність і повнота, доцільність, соціальна захищеність конфідентів.

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття № 1 полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів слухачів.

В ході **семінарського заняття № 2** надається можливість виступу слухачів з доповідями та рефератами, де додатково розглянути галузеві принципи, що притаманні саме такій галузі правоохоронної діяльності, як оперативно-розшукова. Такими принципами є поєднання гласних і негласних заходів, добровільність, конфіденційність, конспірація, наступальність, цілеспрямованість, об'єктивність і повнота, доцільність, соціальна захищеність конфідентів. При розгляді цих питань слід використовувати відео фрагменти з популярних художніх та спеціально підготовлених учбових фільмів, що наглядно демонструють застосування спеціальних принципів в ході проведення оперативно-розшукової діяльності.

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття №№ 1,2 полягає у підведенні викладачем підсумків.

### *Література:*

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VІІЗ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VІІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VІІ : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
12. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>
13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
14. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 14.04.2018)
15. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 09.08.2018).



16. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.

17. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. / С.М. Моїсєєв, О.М. Джужа, Д.Й. Никифорчук та ін.. / За ред.. проф.. О.М. Джужи. – К. : Правова єдність, 2019. 310с.

18. Федосова О.В. Підстави та умови здійснення оперативно-розшукової діяльності як гарантії забезпеченні прав і свобод громадян. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. № 1 (58). 2012. № 1. С. 563–570.

### **Тема № 5. Інститут суб'єктів (учасників) оперативно-розшукової діяльності.**

**Семінарське заняття** Інститут суб'єктів (учасників) оперативно-розшукової діяльності.

**Навчальна мета заняття:** поглиблення знань стосовно організації діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів, визначення їх видів і загальних рис, характеристики окремих галузевих оперативних підрозділів та їх завдань, обов'язків і повноважень.

Семінарське заняття № 1 для денної та заочної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

#### **Навчальні питання:**

1. Поняття, види і загальні риси оперативних підрозділів
2. Доктринальні положення щодо повноважень правоохоронних органів України у сфері ОРД.

#### **Питання цільових виступів:**

1. Оперативні підрозділи Національної поліції та їх завдання
1. Оперативні підрозділи Служби безпеки України
2. Оперативні підрозділи прикордонних військ, їх завдання
3. Оперативні підрозділи управління державної охорони
4. Оперативні підрозділи Державної податкової служби
5. Оперативні підрозділи Державного департаменту України з виконання покарань та їх завдання і повноваження.

#### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття № 1 починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Поняття, види і загальні риси оперативних підрозділів. У першому питанні необхідно розглянути поняття, види і загальні риси оперативних підрозділів правоохоронних органів України як організаційно-обособлених управлінських структур, яким в правових приписах оперативно-розшукового законодавства і в нормативних актах органів, здійснюючих оперативно-розшукову діяльність, визначені завдання, принципи, підстави, компетенція, обсяг повноважень та обов'язків по здійсненню оперативно-розшукових заходів і інших правових дій по виконанню їх завдань. Вичерпний перелік підрозділів, які вправі здійснювати оперативно-розшукову діяльність, дається в ст. 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

2. Доктринальні положення щодо повноважень правоохоронних органів України у сфері ОРД. При розгляді другого питання слід охарактеризувати доктринальні положення щодо повноважень оперативних підрозділів: Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Служби безпеки, Державної прикордонної служби України, Державної кримінально-виконавчої служби України, Державної охорони органів державної влади України та посадових осіб та інші, а також визначити їх завдання та повноваження. В ході обговорення цього питання вкрай важливо посилатися на норми діючого законодавства України.

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи слухачів, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для проведення семінарського заняття № 2 за зазначеною темою.

В ході проведення **семінарського заняття № 2** надається можливість студентам виступити з доповідями та рефератами, підготовленими в ході самопідготовки за тематикою визначеною в питаннях цільових виступів.

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття №№ 1,2 полягає у підведенні викладачем підсумків.

### ***Література:***

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VІІЗ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VІІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VІІ : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
12. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>
13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
14. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 14.04.2018)

15. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 09.08.2018).
16. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.
17. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. / С.М. Моїсєєв, О.М. Джужа, Д.Й. Никифорчук та ін.. / За ред.. проф.. О.М. Джужи. – К. : Правова єдність, 2019. – 310с.

## **Тема № 6 № Теорія оперативно-розшукового документування**

**Семінарське заняття:** Теорія оперативно-розшукового документування.

**Навчальна мета заняття:** на підставі зазначених питань, слухачі повинні отримати знання про поняття та сутність оперативно-розшукового документування, що здійснюється із застосуванням оперативних, оперативно-технічних заходів та НСРД.

Семінарське заняття № 1 для денної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

### **Навчальні питання:**

1. Поняття та сутність оперативно-розшукового документування.
2. Оперативно-розшукове документування із застосуванням оперативних, оперативно-технічних заходів та НСРД.

### **Питання цільових виступів:**

1. Опитування осіб за їх згодою, отримання добровільної допомоги
2. Контрольована поставка.
3. Контрольні та оперативні закупки товарів
4. Участь у перевірці фінансово-господарської діяльності
5. Витребування, збирання та вивчення необхідних документів і даних
6. Відвідання приміщень за згодою власників, збирання відомостей про протиправну діяльність
7. Негласне виявлення та фіксування слідів тяжкого злочину
8. Операції по захопленню озброєних злочинців, припиненню тяжких злочинів.
9. Зняття інформації з каналів зв'язку
10. Проникнення в злочинну групу
11. Аудіо-, відеоконтроль особи
12. Візуальне спостереження.

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Поняття та сутність оперативно-розшукового документування. В першу чергу необхідно розглянути поняття та сутність оперативно-розшукового документування, види оперативно-розшукових заходів, що використовуються під час проведення ОРД. Законодавчим підґрунтям для цього є ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», відповідно до якої оперативно-розшукова діяльність це система гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів. Охарактеризувати види таких заходів, як: гласні та негласні; оперативно-технічні та оперативно-профілактичні, а також навести перелік їх залежно від умов санкціонування.

2. Оперативно-розшукове документування із застосуванням оперативних, оперативно-технічних заходів та НСРД. Розгляд другого питання пов'язан з обговоренням повноважень оперативних підрозділів, щодо здійснення оперативно-розшукових заходів із застосуванням оперативних, оперативно-технічних заходів та НСРД, передбачених ст.. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття № 1 полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів слухачів.

В ході проведення **семінарського заняття № 2** надається можливість студентам виступити з доповідями та рефератами, підготовленими в ході самопідготовки за тематикою визначеною в питаннях цільових виступів, серед яких: клопотання про дозвіл на проведення ОРЗ; протокол про результати контролю за вчиненням злочину; протокол про результати аудіо-, відео контролю місця (за особою); протокол про результати спостереження за особою (річчю або місцем); протокол про результати установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, а також дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів. Зразки зазначених документів надаються в додатках.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків.

#### *Література:*

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
12. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>
13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року



№ 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

14. Тагієв С. Тимчасовий доступ до інформації, яка знаходиться в операторів і провайдерів телекомунікацій, у кримінальному провадженні. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 2. С. 13–24.

15. Тарасенко В. Є., Кузьменко О. А. До питання фіксації фактів протиправної діяльності осіб за допомогою засобів негласного візуального контролю. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 2. С. 103–105

16. Татаров О. Ю. Слідчий суддя як суб'єкт захисту прав людини: деякі проблеми правозастосування та шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2 (69). С. 12-21.

17. Орлов Ю. Ю. Застосування оперативної техніки в оперативно-розшуковій діяльності поліції (теорія і практика) : монографія. Київ : КНУВС МВС України, 2017. 559 с.

## **Тема № 7 Теорія оперативної розробки.**

**Семінарське заняття:** Теорія оперативної розробки.

**Навчальна мета заняття:** під час самостійної підготовки, на підставі зазначених питань, студенти повинні отримати знання про порядок провадження та строки ведення оперативно-розшукових справ.

Семінарське заняття № 1 для денної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

### **Навчальні питання:**

1. Підстави та порядок заведення оперативно-розшукових справ
2. Строки провадження за оперативно-розшуковими справами.
3. Організація документування по ОРС
4. Взаємодія зі слідчим в ході реалізації ОРС.
5. Закриття оперативно-розшукових справ.

### **Питання цільових виступів:**

1. Зміст постанови про заведення оперативно-розшукової справи.
2. Перелік матеріалів, у яких можуть бути відображені підстави для заведення ОРС.
3. Строки провадження за ОРС щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину.
4. Порядок продовження строків ведення ОРС.
5. Структура плану документування за ОРС.
6. Поняття реалізації матеріалів ОРС.

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Підстави та порядок заведення оперативно-розшукових справ. Слухачі повинні охарактеризувати підстави та порядок заведення оперативно-розшукових справ. Звернути увагу на те, що згідно ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» у кожному випадку наявності підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності заводиться оперативно-розшукова справа. Акцентувати увагу на тому, що для заведення ОРС повинні передувати обґрунтовані данні про ознаки злочинної діяльності, значна суспільна небезпека вчиненого злочину, неможливість чи крайня складність негайної реалізації даних без додаткового проведення оперативно-розшукових заходів. Слід встановити, чи є в підготовлюваному або вчиненому діянні ознаки тяжкого або особливо тяжкого злочину.

2. Строки провадження ОРС. При обговоренні другого питання необхідно назвати строки провадження за оперативно-розшуковими справами, що визначені у ст. 9-1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо: невстановлених осіб, які готують або вчинили злочин, а також осіб, які переховуються від органів розслідування; осіб безвісно відсутніх; осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину; здійснення розвідувальних заходів в інтересах безпеки суспільства і держави; щодо осіб, стосовно яких є дані про їх участь або причетність до терористичної діяльності, терористичної групи чи терористичної організації, а також порядок продовження строків ведення ОРС.

3. Організація документування по ОРС. У третьому питанні необхідно розглянути особливості організації документування за оперативно-розшуковими справами. Процес документування пов'язан з виявленням силами, засобами і методами ОРД фактичних даних про злочинні дії фігурантів оперативної розробки спрямований на забезпечення можливості використання отриманих відомостей для попередження та розкриття злочинів, а також прийняття до винних заходів, передбачених законом.

4. Взаємодія зі слідчим в ході реалізації ОРС. Слід охарактеризувати взаємодію в ході реалізації матеріалів ОРС, як процес їх використання оперативними працівниками і слідчими з метою попередження та розкриття злочинів, а також прийняття до розроблювальних осіб, що вчинили протиправні діяння, заходів, передбачених законом. Розкрити структуру плану реалізації та напрями застосування сил та засобів ОРД, а також навести перелік слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, які є типовими для цього періоду.



5. Закриття оперативно-розшукових справ. Слід навести та охарактеризувати підстави за якими відповідно до закону «Про оперативно-розшукову діяльність» повинна бути закрита оперативно-розшукова справа.

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи слухачів, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для проведення семінарського заняття № 2.

В ході проведення **семінарського заняття** № 2 надається можливість слухачам виступити з доповідями та рефератами, підготовленими в ході самопідготовки за тематикою визначеною в додаткових питаннях за даною темою, а також скласти план слідчо-оперативних заходів по реалізації ОРС.

III. Порядок проведення заключної частини семінарського заняття полягає у підведенні викладачем підсумків.

### *Література:*

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
6. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIIІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради*

України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).

10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Реж. доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>

11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>

12. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>

13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

14. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.

15. Пчолкін В. Д. Оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження / Оперативно-розшукова діяльність та кримінальний процес: теоретико-праксеологічний дискурс щодо їх співвідношення в умовах реформування органів внутрішніх справ України : матеріали міжнародної науково-практичної конференції 22-23 квітня 2015 року. Одеса : ОДУВС, 2015. С. 98–99.

16. Тагієв С. Р. Негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : ВД «Декор», 2015. 470 с.

17. Тагієв С. Тимчасовий доступ до інформації, яка знаходиться в операторів і провайдерів телекомунікацій, у кримінальному провадженні. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 2. С. 13–24.

18. Тарасенко В. Є., Кузьменко О. А. До питання фіксації фактів протиправної діяльності осіб за допомогою засобів негласного візуального контролю. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 2. С. 103–105

19. Татаров О. Ю. Слідчий суддя як суб'єкт захисту прав людини: деякі проблеми правозастосування та шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2 (69). С. 12-21.

**Тема № 8 Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.**

## **Семінарське заняття Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.**

**Навчальна мета заняття:** під час самостійної підготовки, на підставі зазначених питань, студенти повинні отримати знання про порядок використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.

Семінарське заняття № 1 для денної форми навчання – 2 години.

Семінарське заняття № 2 для денної форми навчання – 2 години.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

### **Навчальні питання:**

1. Поняття та сутність матеріалів оперативно-розшукової діяльності та суб'єктів їх використання.
2. Порядок використання результатів оперативно-розшукової діяльності
3. Надання матеріалів оперативно-розшукової діяльності слідчому, прокурору, суду.
4. Документальне оформлення матеріалів оперативно-розшукової діяльності.

### ***Питання цільових виступів:***

1. Зміст рапорту щодо встановлення в ході проведення оперативно-розшукової діяльності ознак злочину і підстав для порушення кримінального провадження.
2. Структура та зміст протоколу про застосування технічних засобів.
3. Суб'єкти використання результатів ОРД у кримінальному судочинстві.
4. Порядок розгляду клопотання про проведення ОРЗ слідчим суддею.

### **План проведення заняття:**

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності слухачів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Семінарське заняття починається з розгляду контрольних питань теми.

1. Поняття та сутність матеріалів оперативно-розшукової діяльності та суб'єктів їх використання. Необхідно надати поняття та охарактеризувати сутність матеріалів оперативно-розшукової діяльності як складених чи отриманих уповноваженими особами у передбачений Законом та відомчими нормативно-правовими актами спосіб, зафіксованих у визначеній ними формі на будь-яких матеріальних носіях, до яких відносяться документи та об'єкти речового походження. Назвати суб'єктів використання матеріалів ОРД.

2. Порядок використання результатів оперативно-розшукової діяльності. Слід розглянути використання таких матеріалів, як: а) рапорти уповноважених осіб щодо встановлення в ході проведення оперативно-розшукової діяльності

ознак злочину і підстав для порушення кримінального провадження; б) складені оперативним працівником протоколи, в яких зафіксовані факти злочинної діяльності; в) протоколи про застосування технічних засобів, у яких зазначаються час, місце та інші обставини їх виконання, з долученням фотознімків, аудіо- та відеозаписів; г) інші документи – пояснення опитаних осіб, результати перевірок за обліками, довідки про результати проведення оперативно-розшукових заходів.

3. Надання матеріалів оперативно-розшукової діяльності слідчому, прокурору, суду Слід розглянути порядок надання матеріалів оперативно-розшукової діяльності слідчому, прокурору, суду.

4. Документальне оформлення матеріалів оперативно-розшукової діяльності. Розглядаючи особливості оформлення та використання результатів оперативно-розшукової діяльності необхідно акцентувати увагу на процедурі отримання дозволу на проведення ОРЗ, а також порядку документального оформлення отриманої інформації в ході проведення: аудіо-, відео-контролю особи; накладення арешту на кореспонденцію особи; огляду і виїмки затриманої кореспонденції; зняття інформації з електронних інформаційних систем; обстеження шляхом таємного проникнення до публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; спостереження за особою, річчю або місцем; контрольованої поставки; контрольованої та оперативної закупки; спеціального слідчого експерименту; імітування обстановки злочину та ін..

Порядок проведення заключної частини семінарського заняття № 1 полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні питань для самостійної роботи слухачів, формулюванні тематики доповідей і рефератів, а також завдання для підготовки цільових виступів..

В ході **семінарського заняття № 2** студенти складають протокол проведення оперативно-розшукового заходу. Протокол повинен містити наступну інформацію: найменування документа (наприклад, «протокол зняття інформації з каналів зв'язку»); дата, час і місце складання; посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, що складала протокол; зміст заходу; місце і час проведення заходу (наприклад, час початку і час закінчення зняття інформації з каналів зв'язку); дані про осіб, що брали участь у проведенні заходу; осіб, що були присутні при огляді й відтворенні носія (фахівець); відмітка про роз'яснення фахівцю його прав, попередження про відповідальність; опис носія з зафіксованою інформацією, його індивідуальні ознаки; відомості, що мають відношення до досліджуваної події, отримані під час заходу; технічні засоби, використовувані для відтворення інформації; відмітки про опечатування носія; зауваження, що надходять від осіб, що беруть участь у складанні протоколу; підписи осіб, що беруть участь у складанні протоколу; визначення додатків тощо.

III. Порядок проведення заключної частини практичного заняття полягає у підведенні викладачем підсумків

*Література:*

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
5. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIIЗ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
6. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
7. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
8. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).
9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Реж. доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
10. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
11. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 *Офіційний веб-портал Верховної Ради України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>
12. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року



№ 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

13. Бандурка О.М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності: монографія / О.М. Бандурка О.М. Харків : Золота миля. 2012. 620 с.

14. Білічак О.А. Негласні слідчі (розшукові) дії. - К.: Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. НАСБ України, 2014. – 360 с.

15. Галаган В. І. Використання у доказуванні результатів негласних слідчих (розшукових) дій / В. І. Галаган // Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України : матеріали круглого столу (Київ, 7 жовт. 2011р.). К., 2011. С. 33-37.

16. Негласні слідчі (розшукові) дії та особливості їх проведення оперативними підрозділами органів внутрішніх справ : навч.-практ. посібник / Бараненко Б. І. та ін. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 416 с.

17. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Негласні слідчі (розшукові) дії та оперативно-розшукові заходи : поняття, сутність і співвідношення // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика): науково-практичний журнал. К., 2014. Спеціальний випуск 2 (33). – С. 137-141.

18. Процесуальне керівництво прокурором негласними слідчими (розшуковими) діями: Наук. практ. посібник / Є.М. Блажівський, І.М. Козьяков, В.В. Мухін та ін. К.: Національна академія прокуратури України, 2014.– 304

19. Пчолкін В. Д. Правові засади використання матеріалів ОРД у кримінальному провадженні. *Теоретичні аспекти організації досудового розслідування* : матеріали всеукраїнської наук.-практ.конф. м. Харків, 4.12. 2015 р. Харків : ХНУВС, 2015. С. 70–73.

20. Тагієв С. Тимчасовий доступ до інформації, яка знаходиться в операторів і провайдерів телекомунікацій, у кримінальному провадженні. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 2. С. 13–24.

21. Татаров О. Ю. Слідчий суддя як суб'єкт захисту прав людини: деякі проблеми правозастосування та шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2 (69). С. 12-21.

### **3 Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси**

#### **Нормативні акти**

1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.
3. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-

портал Верховної Ради України. Реж. доступу:  
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>

4. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>

5. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

6. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–ХІІ. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

7. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–ХІІ. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>

8. Про прокуратуру : Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

9. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

10. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

11. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-ХІІ. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

12. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : редакція від 05.01.2017. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 03.05.2018).

13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

14. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383 Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>

15. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року

- № 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
16. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 14.04.2018)
17. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 09.08.2018).
18. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України : наказ Генеральної прокуратури України від 12.04.2016 № 149 : редакція від 12.04.2016. *Офіційний веб-портал Генеральної прокуратури України*. URL : <http://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html> (дата звернення: 03.05.2018)
19. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : наказ Генеральної прокуратури України від 06 квітня 2016 р. № 139 [Електронний ресурс]. // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16> (дата звернення: 12.09.2018)
20. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ МВС України від 08. 02.2019 № 100 (з останніми змінами від 22.10.2019).
21. Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події : наказ МВС України від 03.11.2015 № 1339. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15> (дата звернення: 16.08.2020).
22. Про організацію роботи органів прокуратури України в галузі міжнародного співробітництва : наказ Генерального прокурора України № 223 від 18 вересня 2015 року. *Офіційний веб-портал Генеральної прокуратури України*. URL: [www.gp.gov.ua](http://www.gp.gov.ua) (дата звернення 22.05.2019).
23. Про організацію реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення, інші правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події, та забезпечення оперативного інформування в органах і підрозділах внутрішніх справ: Наказ МВС України від 22.10.2012 року № 940 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
24. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 14.04.2018)

#### Навчальна література:



### *Основна*

1. Албул С. В. Теорія і практика ОРД: навч. посіб. / С. В. Албул, С. В. Андрусенко, Р. В. Мукоїда, Д. О. Ноздрін; за заг. ред. С. В. Албула. Одеса : ОДУВС, 2016. 270 с. з іл. (Серія: Теорія і практика ОРД)
2. Антонов К.В. Правові засади оперативно-розшукової діяльності: навч. посіб. / К.В. Антонов, О.В. Вишня, О.В. Сачко, С.І. Халимон. Харків: ХНУВС, 2019. 348 с.
3. Бандурка О.М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності: монографія / Харків : Золота миля. 2012. 620 с.
4. Білічак О.А. Негласні слідчі (розшукові) дії.- К.: Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. НАСБ України, 2014. 360 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року / За заг. ред. Лошицького М.В. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2020. 1288 с.
6. Оперативно-розшукова діяльність : Навч. посіб. / С.М. Моїсєєв, О.М. Джу́жа, Д.Й. Никифорчук та ін.. / За ред. проф. О.М. Джу́жи. К. : Правова єдність, 2009. 310с.
7. Погорецький М.А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: Монографія / М.А. Погорецький. Х.: Арсіс, 2007. 220 с.
8. Кудінов С.С., Шехавцов Р.М. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності // Доктрини оперативно-розшукової діяльності : Навчальний посібник / За ред. С.М. Гусарова. Х., 2015. С. 195- 218.
9. Пчолкін В. Д. Розвиток теорії оперативно-розшукової діяльності за роки незалежності в Україні. Вісник ХНУВС. Спец випуск, Незалежній Україні – 20 років. № 2 (53). 2011. с. 113–121
10. Пчолкін В. Д. Роль І.П. Козаченка в становленні та розвитку ОРД в Україні / В. Д. Пчолкін // Форум права. 2011. № 2. С. 821–826 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11aomoms.pdf>
11. Татаров О.Ю. Взаємодія слідчих та оперативних працівників в процесі реалізації матеріалів оперативної розробки / О. Ю. Татаров // Науковий вісник Луганського державного університету внутрішніх справ 2012. № 1. С. 113-124.

### *Допоміжна*

1. Бабічев Д. О. Поняття негласного слухового контролю розмов у житлі чи іншому володінні особи в системі оперативно-розшукових заходів, що тимчасово

- обмежують конституційні права громадян / Д. О. Бабічев // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ. Спец. вип. № 5. 2011. С. 239-244.
2. Бражник Ю. Ю. Негласні слідчі (розшукові) функції у кримінальному процесі / Ю. Ю. Бражник // Право і безпека. 2012. № 4. С. 135-139.
  3. Бондаренко А.А. Зміст і форми взаємодії слідчого та оперативно-розшукових підрозділів / А.А. Бондаренко // Наук. вісник НАВСУ. 2003. № 2. с. 247-248.
  4. Вінчук В.В. Щодо питання введення оперативно-розшукових заходів у систему кримінального провадження в статусі негласних слідчих (розшукових) дій. /В.В. Вінчук, В.В. Гаштур // Харків: ХНУВС. Право і безпека.2016.№ 4 (63).С. 56–60
  5. Галаган В. І. Використання у доказуванні результатів негласних слідчих (розшукових) дій / В. І. Галаган // Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України : матеріали круглого столу (Київ, 7 жовт. 2011р.). К., 2011. С. 33-37.
  6. Глієвий А.А. Взаємодія слідчого з оперативним підрозділом під час досудового розслідування // Впровадження нового Кримінального процесуального кодексу України в правоохоронну діяльність та навчальний процес: досвід та шляхи удосконалення : матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 5 квіт. 2013 р. / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2013. С. 281-287.
  7. Голобородько О.О. Особливості взаємодії між співробітниками оперативних підрозділів та слідчими за новим КПК України // Електронний ресурс. Режим доступу:<http://www.corp-lguvd.lg.ua/d130706.html>
  8. Діденко І.В. Актуальні проблеми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів органів внутрішніх справ України // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.corp-lguvd.lg.ua/d130707.html>
  9. Кіріченко О.С. Особливості взаємодії слідчого з оперативним працівником з урахуванням вимог КПК України 2012 року // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.corp-lguvd.lg.ua/d130710.html>
  10. Климчук М.П. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження / М.П. Климчук // Юрид. часопис Нац. акад. внутр. справ. 2013. № 2(6). С. 185-189.
  11. Лизогубенко Є.В. Взаємодія оперативних та слідчих підрозділів у розкритті та розслідуванні злочинів // Науково-практичний журнал. 2009. № 20. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://archive.nbu.gov.ua>
  12. Малкін В.Ю. Чистолінов О.М. Взаємодія оперативного підрозділу та органів досудового розслідування під час виявлення кримінальних правопорушень // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.corp-lguvd.lg.ua/d130105.html>
  13. Обушенко О. М. Особливості здійснення кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю / О.М. Обушенко // Право і Безпека. 2014. № 3. С. 127-130. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib\\_2014\\_3\\_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_3_27)

14. Пчолкін В. Д. Методологія пізнання в теорії ОРД. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. № 2. 2011. С. 296–302.
15. Пчолкін В. Д. Оперативно-розшукове забезпечення кримінального судочинства. Вісник ХНУВС. № 1 (56). 2012. с. 133–141
16. Сокурєнко В. В., Чернявський С. С. Проблеми оперативно-розшукового забезпечення досудового розслідування у справах про фінансове шахрайство // Науковий вісник КНУВС. 2010. № 1. Ч. 2. С. 246–255..
17. Тагієв С. Р. Негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : ВД «Декор», 2015. 470 с.
18. Тагієв С. Тимчасовий доступ до інформації, яка знаходиться в операторів і провайдерів телекомунікацій, у кримінальному провадженні. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 2. С. 13–24.
19. Татаров О. Ю Слідчий суддя як суб'єкт захисту прав людини : деякі проблеми правозастосування та шляхи їх вирішення // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2015. № 2 (69). С. 12–21.
20. Уваров В. Г. Система негласних слідчих (розшукових) дій за новим КПК України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 523–529.
21. Федосова О.В. Правові засади участі громадян в оперативно-розшуковій діяльності правоохоронних органів України. Вісник ХНУВС № 2 (61) 2013 С. 161–168.
22. Шехавцов Р.М., Козяков І.М. Забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства й оперативно-розшукової діяльності в процесі оперативно-розшукового супроводження досудового слідства // Оперативно-розшукове супроводження кримінального судочинства в Україні: Навчальний посібник / Б.І. Бараненко, О.В. Бочковий, С.В. Єськов та ін.; за ред. проф. К.В. Антонова, проф. Б.І. Бараненка.– Луганськ, 2010. С.100-121.
23. Юрченко В.В. Окремі аспекти взаємодії слідчих з оперативними підрозділами під час досудового розслідування// Електронний ресурс. Режим доступу : <http://www.corp-lguvd.lg.ua/d130711.html>

### Інформаційні ресурси

1. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
2. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні.
3. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
4. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
5. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
6. <http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

7. <http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.
8. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
9. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».
10. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
11. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
12. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.